

LETO I.

21. Maj 1964

Št.

6

GLASILO
METLIŠKE
MLADINE

CAS

HITI

MI VAM - MI VAM - MI VAM - MI VAM - MI VAM

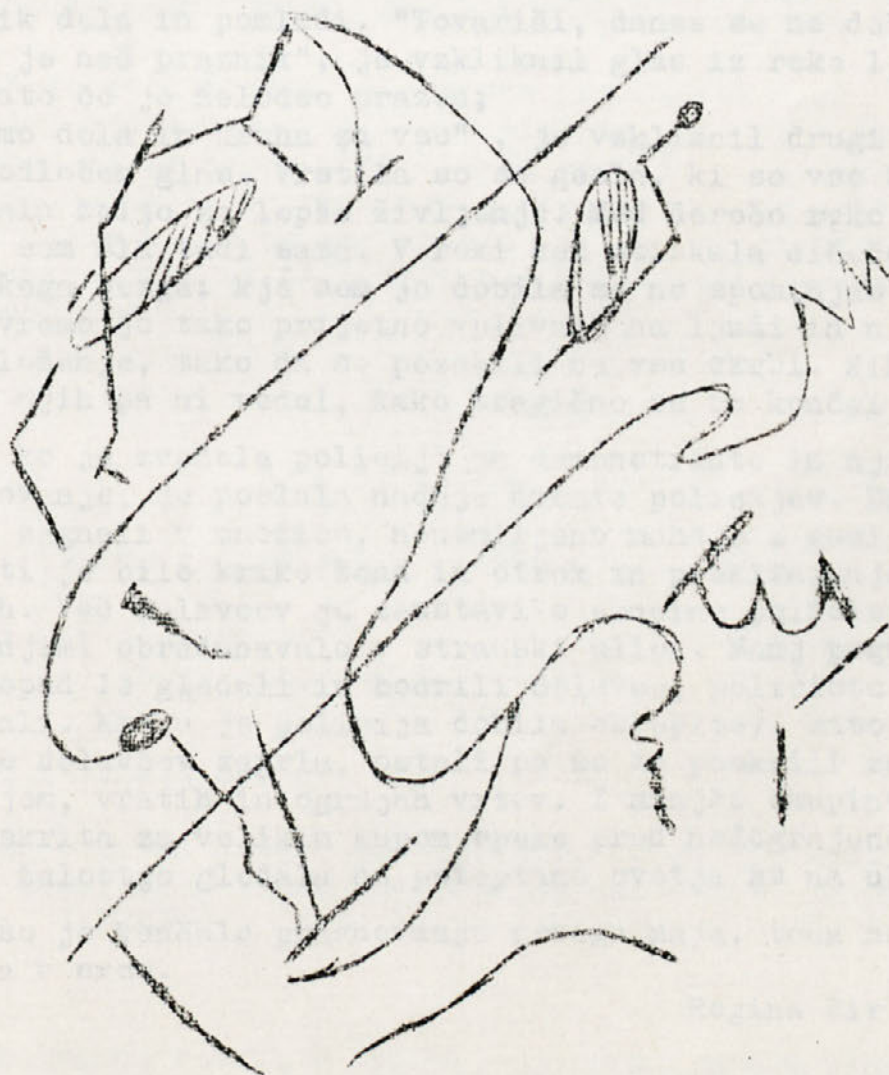
Današnja številka lista je izšla z zamudo. Malce zaradi prvomajskih praznikov in malo zaradi preobremenjenosti uredniškega odbora. Želimo, da nam to oprostite.

Stanje z listom se je dokaj popravilo. Sedanje naklado 120 izvodov zlahka prodamo in upamo na večje število. Nekaj pa le pogrešamo: manjkajo VAŠI prispevki. Zakaj nam nič ne pišete?

Še nekje: Slovenski tednik "MLADINA" je v svoji zadnji številki (9.V.1964 pod naslovom "Ponižno prosim, oprostite") objavil članek o našem listu oz. o nesporazumu, ki je nastal po 3. in 4. številki. Avtor V. Sanide piše med drugim v članku: "... Če ni ta užaljenost dosegla tisto stopnjo, ko se pojavijo sicer ne še odkrite grožnje "od zgoraj" ampak samo taki odnosi do piscev in urednikov, ki skušajo zadušiti nadaljevanje kritike, odnosi, ki povzročajo resignacijo in unik. V Metliki je res prišlo do sestanka in pogovora (a samo pogovora) ob nekem drugem "vicu" (morda res malce dvoumnem) pa tudi do precej ostre reakcije in očitkov. Vendar pa je vsa zadeva danes že malo odnaknjena, duhovi so se pomirili, kot pravimo in tudi urednik T.G. (Toni Gašperič) najbrž kljub nespočudnemu odnosu (nekaterih) do njegove kritike ne bo vrgel puške v koruzo. Predsednik občinske skupščine pa tudi zagotavlja, da nihče mladini ne zameri ostrejših besed, ker so pač povsod poleg uspehov tudi napake.

Tako je, kot kaže, v Metliki, kljub trenutnemu razburjenju vse v redu in prav, vsaj kar se tiče lista Čas hiti, njegovega nadaljnega obstoja in njegove pravice do kritike. Vendar pa vsak tak pojav, kjer koli nastane in kolikor se tuji, vsaj na zunaj, pozitivno in brez afere razplete, pusti za seboj malce neprijeten občutek, da čas včasih in za nekatere še vedno prepočasi teče. Prav zaradi tega tudi to razpravljanje ob listu Čas hiti in njegovem uredniku. Da ne bi še večkrat brali podobnih uvodnikov, ko ljudje zgubljajo voljo do dela (ne da bi se branili ali ne priznavali upravičenih kritik na svoj račun),. Kajti je res, da je na Slovenskem precejšnja redkost, da bi kak krajevni mladinski aktiv (šolski listi so izvzeti) izdajal svoj list iz to list, ki svoje bralce namenjen pa je (Čas hiti) prav vsem Metličanom, mladim in starim- ne samo informativno seznanja z dogodki v kraju, z dosežki v gospodarstvu, ampak ina na svojih straneh rezerviran prostor tudi za kritiko in satiro.

To je veliko bolj pomembno za naš kraj, kot je Metlika. In če prelistamo vseh pet letošnjih števil, lahko ugotovimo, da je uredniški odbor res sano z resnim delom in naperi lahko izdajati list. V člankih nanreč ugotavljajo med drugim, da za mladino ni pravega zanimanja in da sama mladina, razen izjem, ni kaj prida pripravljena pomagati pri naperih, vsaj nekoliko spremeniti sedanjega družabno in kulturno mrtvilo v Metliki. Izdajanje podobnega lista kjerkoli, je zato lahko sano pozitivno, kljub morebitnim, nebitvenim spodrseljajem (čeprav so imenja o tem, kaj je to "spodrseljaj" zelo različna). In da je potreben in zaželen tudi list Čas hiti, pričajo razprodane številke, priča denarna pomoč tovarne Beti in priča končno tudi izjava predsednika občinske skupščine.

SPOMIN NA PRVI MAJ

Nepregledna množica ljudi je hitela iz središča mesta ven proti vzgodnemu predelu. Stekali so se iz vseh ulic, uličic in cest. Na glavni ulici je je strnilo vse skupaj kakor deroča reka, ki pobere s seboj vse česar se dotakne.

Bil je prvi maj, malo pred začetkom vojne, ostal mi bo vedno v spominu. Obetal se je lep sončen dan. Mesto je bilo tako lepo in mirno kakor nikoli prej. Ta dan ni vozila niti cestna železnica, niti avtomobili. Vlak je pripeljal v mesto ves okrašen s pomladnim cvetjem in zelenjem. Vse je praznovalo iz solidarnosti z delavci. Vrtovi so dehteli v pisanih barvah cvetja. Cvetje na vrtovih in cvetje na ulici, ljudje so nosili cvetje, možje, ženske in celo otroci. Nekateri zatakajeno za pokrivalom, v gumbnici obleke ali pa kar v rokah. Za praznik dela in pomladi. "Tovariši, danes se ne dela - danes je naš praznik", je vzkliknil glas iz reke ljudi. Kaj zato če je želodec prazen;

"Hočemo dela in kruha za vse", je vzkliknil drugi še bolj odločen glas. Vrstila so se gesla, ki so vse bolj izražala željo za lepše življenje. Med deročo reko ljudi sem šla tudi sama. V roki sem stiskala dišečo vejico španskega bezga; kje sem jo dobila se ne spominjam več. Lepo vreme je tako prijetno vplivalo na ljudi in njihovo razpoloženje, tako da so pozabili na vse skrbi. Nihče izmed njih pa ni vedel, kako tragično se bo končal ta dan.

Kmalu ko je zvedela policija za demonstrante in njihovo praznovanje, je poslala nadnje čucate policajev. Divje so se zagnali v množico, neusmiljeno mahajo z gumijovkami. Slišati je bilo krike žena in otrok in preklinjanje moških. Več delavcev je zaustavilo skupino policistov in z njimi obračunavalo v stranski ulici. Manj pogumni so spopad le gledali in bodrili delavce, policiste pa zmerjali. Kmalu je policija dobila okrepitev, zato je veliko delavcev zaprla, ostali pa so se poskrili za zidovjem, vratih in ograjah vrtov. Z manjšo skupino sem bila skrita za velikim kupom opeke pred nedograjeno stavbo ter z žalostjo gledala na poteptano cvetje na na ulici.

Tako se je končalo praznovanje prvega maja, toda ne brez upanja v srcu.

Regina Fir

NEKAJ SEBI

Nastala so deljena mnenja; eni pravijo: "Mladinska organizacija dela," in spet drugi: "Kaj pa dela mladina v Metliki?" Eno in drugo mnenje drži po svoje.

Mladinci so pokazali nekaj, lahko rečem, svojevistnega. Če pogledamo samo "Čas hiti", je to to lep začetek, ki se bo sčasoma in s trudom lahko lepo vozil. Vendar pa... bodimo oprezní! Ne postavljajmo se samo v vlogo sodnika. Lest more tudi vzgajati. To je svoje poglavje.

Dalje, mladinci so organizirali več veselih - satiričnih večerov, bolj ali manj kvalitetne vsobine. To pustimo sodbi posameznika. Škoda, da je to zamrlo, ne vem, zakaj?

Zanimalo bi me to: zakaj mladinska organizacija ne pritegne v svoje vrste delavske mladine, vajence? Vsi pa se žudimo, če se najde mlad človek na sodnji zaradi kaznivega dejanja. Ne vprašamo pa se, kaj ga je privedlo do tega dejanja. In tu ima svojo nalogo mladinska organizacija. Ali ne bi tudi o tem razmislili, tovariši mladinci?

P.P.

ZANIMIVO

NOVINAR: Koliko gostov imate dnevno v hotelu?

ON: Pet.

NOVINAR: Kako to, pet?

ON: Ja, to je naše strežno osebje!

IZ DOBRO POUČENIH KROGOV

Iz dobro poučenih krogov smo zvedeli, da so šli naši gasilci gasit brez brizgalne. Moč navade - mislili so, da gredo na VESELICO.

NO, NO

V času kulturne revije v Črnomlju je sredi mesta visel transparent z napisom: KULTURA - NASVIDENJE. No, pa zbogom!

OBNOVA VINOGRADOV

V gospodarskem pogledu predstavlja vinogradništvo metliške občine nro izmed najvažnejših kmetijskih panog. Večina vinogradov je starih že nad 60 let. S tem življenska moč in rodnost vinogradov pada. Zato je tudi pridelek na ha zelo nizek, proizvodnja vina v starih vinogradih pa nerentabilna.

Sortno čistih nasadov v naši občini skoraj ni. Prevladujejo različne sorte in veliko samorodnic. Med tem pa so stari zapuščeni vinogradi zaraščeni z vrhovjem in plevelom. Ker imamo v Metliki vinsko klet, je nujno potrebna obnova vinogradov.

Občinska skupščina je izdala odlok o obvezni obnovi vinogradov v okolici Drašič, na podlagi katerega je KZ začela z obnovo vinogradov in urejanjem lastninskih odnosov. KZ Metlika ima izdelan investicijski program za obnovo vinogradov na površini cca 100ha. Z obnovo so začeli na kompleksu Vinomer, kjer so strojna dela zaključena. Kredit je odobren v znesku 1.540.000din na ha, vendar so se stroški povečali za približno 40%. Lastninske odnose ureja KZ skupno s Občinsko skupščino Metlika. Načinov za odkup zemljišč je več: zamenjava zemljišč, odkup zemljišč, dolgoročni zakup in kooperacija s privatnimi vinogradniki.

Pred začetkom obnove vinogradov je bila opravljena pedološka analiza tal, ki je pokazala, da vsebujejo s premalo hranilnih snovi. Zemljo izboljšujejo z umetnimi gnojili. Večji del vinogradiških površin je precej strm, zato bodo obnovili po terasnen načinu. S tem se bo vinogradiška obdelava mehanizirala, kar je danes zelo važno, ker primanjkuje ročne delovne sile. Urejen je tudi odvod površinske vode s ponočjo jarkov, da ne bo odnašala zemlje s teras in izpirala hranljive snovi.

Pri sedanji obnovi so in bodo posadili sledeče vinske sorte: žametna črnina, modro frankinjo, portugalko in šentlovrenko.

V zvezi z obnovo vinogradovpa se je pojavil problem kvalificirane in polkvalificirane delovne sile, kajti potrebno bo 6-8 kvalificiranih delavcev in 15 polkvalificiranih,

Skupaj z obnovo vinogradov je potrebno, da se v Metliki dogradi na pol zgrajena vinska klet iz sedanje založne kleti v proizvodno s sodobnim tehnološkim procesom, ker bo le tako služila svojemu namenu. Zato je potrebno, da se čimprej zagotovijo finančna sredstva za dograditev in opremo kleti. V nasprotnem slučaju se bo zgodilo, da bomo imeli čez nekaj let plantažne nasade vinogradov, ne pa vinske kleti, da bi si lahko predelali grozdje v vino.

Š.M.

VERUJTE

Verujte črnopolti tovariši,
da nekoč zasijalo
bo sonce svobode, sonce bratstva
tudi v črni Afriki, za vas.

Verujte, črnopolti tovariši,
da nekoč bo napočil dan,
ko bratsko sprejeta ponujena črna bo dlan.
Verujte, kmalu pride ta dan.

Dovolj je morenja, krivic in zločinov,
dovolj že je zemlja popila krvi.
O črni bratje, nekoč tudi mi,
bili smo, kot vi ste, zatirani.

A našel junak se je hraber med nami,
zbral vojsko je hrabro in vodil jo v boj.
In končno obsijal nas sonca svobode je soj.
Ta junak je bil Tito - naš heroj.

Res zasijalo nam je sonce svobode,
a se rodilo je iz krvi,
Verujte, da dočakate ta dan
kmalu, bratje črnopolti tudi vi.

Marica

ROKOMET

" TO NAM BODO CVETELI KOSTANJI !"

Dali so ga v neko komisijo, uredništvo. Vsi so govorili, da je sposoben; to je tudi dokazal, saj je oropal banko. Nihče se ni zmenil zanj, mislim, nihče se ni zanimal; kaj potem, če je okradel banko? To je ja malenkost; pri nas imamo na tisoče bank, oprostite, ne mislim v Metliki!

Dobro! Živel je dalje, delal, kolikor je, jedel. To je! Zataknilo se mu je; v listu, kjer je bil urednik, je napisal nekaj "zoper javni red", baje nekoga žalil. Majhna žalitev zaradi nerazumevanja, saj razumete. Seveda! Tako, po dveh mesecih, so ga poklicali na odgovornost, češ, kaj si ne upaš, pisati zoper čuvalce miru; piši raje o prometnih nesrečah, pijancih seveda! Nagovarjali so ga z vsemi izrazi v slovarju ali pa tudi ne, pomladili so ga in mu zaradi prisrčnosti dali ime Šmrkavec ali po domače (ljubkovalno) Balavac ! Bil je baraba, predrznež in no, več ni potrebno! Lepo izrazoslovje, mislim, dober besedni zaklad.

Razlagal jim je "žalitev", nič ni zaleglo; nagrajevali so ga dalje; kričali nanj, krilili z rokami Lepa nagrada ! To lahko vsak kaj hitro dobi ali pa tudi ne! Za tako nagrado je treba delati, brezplačno, morda za jurja več kot ostali, a delati je treba več ur dnevno.

Svoj prosti čas je preživel na sestankih ali zagovorih, kakor že hočete. Ni se jezil, je potrpežljiv fant, oprostite - Balavac. Kljub vsemu je nekaj spoznal, malo, a dosti: " To nam bodo cveteli kostanji!" imamo kritikov na pretek ... piši o nesrečah, o pijancih...Hvala ! Dobri nasveti! Vendar jih na bi rad sam poslušal, so koristni, ne pride do tožbe, ne vidim sodišča. Usmiljenje. Imeli so odgovorni odbor, če se prav spominjam, napisan na zadnji strani in nikjer ni pisalo, da je On urednik. Mislim! Pač, dajmo ga! On rad piše! Škoda, re, škoda!

V trgovinah prodajajo očala, seveda, kdor slabo vidi. Morda se srečamo tam, povedal vam jih bom. Nasvidenje!

En takšen ne vem Kdo ?

ROKOMET

Začelo se je spomladansko ekipno rokometno tekmovalje. Poleg ekip Črnomlja, učiteljsišča iz Novega mesta, Šnikhala in novomeškega Partizana, nastopa tudi Metlika.

Poglejmo: Doslej so Metličani odigrali tri tekme in vse tri izgubili; z novomeškim Partizanom, Šnikholom in Učiteljsiščem. Zakaj?

Na to vprašanje ni težko odgovoriti: Metliški rokonetaši ne trenirajo, nimajo izkušenj in lahko rečem; nimajo tudi trenerja. Kaj še nimajo? Žog za treniranje, copat.. in nihče jim ne vzpodbudi, moralno podpre. Prepuščeni so samemu sebi..

Pred dnevi je prišlo do nesporazuma; rokonetaši so prišli na trening, kjer je bila tekma pred vrati in treba je trenirati! Žoge nikjer! (njihove) Na silo so odprli zaboj z žogami...

Zadevo je prevzela policija... Zanima me, kdo bo igral na naslednji tekmi. Morda - človek s ključem od žog? Morda!

P.M.

PREDLOG - PREMISLIMO

Bela krajina je znana v svetu po običajih, bogati folklori. Na žalost gre to vse v pozabo. Res, na žalost!

Vendar pa nesmemo tega gledati z nekega pasivnega stališča, statičnega. Zaprežimo vse sile in nekaj storimo! Imamo tamburaše in mladinci so ustanovili folklorno skupino (kolikor časa bo še) Dober začetek, ki bi ga bilo treba razširiti, popularizirati.

Spominjan se lepih prireditev na Pungertu, plesi v nošah, petje. Škoda, da so to le spomini...

Se ne bi dalo to ponoviti, oživeti mrtve spomine? Morda bi enkrat letno (določili bi stalen datum) organizirali "belokranjsko jurjevanje". Postalo bi tradicionalno in veliko pripomoglo k turističnemu napredku Bele Krajine, Metlike. Ne bi na to malo mislili in se pravočasno pripravili?

P.P.

DETEKTIVSKI DOSEŽKI DETEKTIVA LEONA PIKADORJA
(Zgodba v nadaljevanjih)

Leon Pikador je sedel v postelji, ko mu je sonce posvetilo skozi odprto okno v malo prej še odprta usta, in se poskušal prebuditi dokraja. Veselo žvrgolenje ptičev nekje tam po vejah, je oznanjalo lep dan, pa se je tudi Leon razveselil. Nič mu ni bilo žal, da se je prebudil prej, kvečjemu to bo pripomoglo k popolnejši zadovoljitvi njegove raziskovalne žilice.

Ko ljudje vstanejo, se jih večina umije, manj lepo obleče, najmanj oddide na delo. To je že prva ustanovitev Leona Pikadorja, ki je bil predvsem samoiniciativen detektiv s pravim pravcatim povečevalnim steklom, nenavadnih sposobnosti, mislim obenem na njega in steklo. O tem se boho prepričali kmalu, ko bomo sledili Leonu na njegovih raziskovalnih potih, kž so premrežena z raznimi nevarnostmi; to je odvisno predvsem od tega, kaj raziskuje.

Je človek skromen v dimenzijah telesa in potrebah, ampak bodite prepričani, da ne lažem, če pravim, da se pod njegovimi lasmi nahaja precejšnja doza pameti in iznajdljivosti. Zna kar se da objektivno opazovati dogodke okrog sebe in napraviti zaključke, ki jih vse zadrži v svoji glavi ali dnevniku. Dnevnik ne nosi s seboj kakor glavo, ampak ga vešče skriva v neki navidez brezpomembni škatli, ki ima, navihanka, dvojno dno. Glavo ima Leon vedno s seboj, za razliko od nekaterih, ki tega ne delajo, posebno če se spravljajo graditi vinsko klet ali telovadišče na Pungertu.

Moram priznati, da sem slučajno odkril dnevnik, ki je bil ~~skr~~ skrit zelo dobro, moram priznati. Toda škatla je bila tako težka, navidez prazna, da je nehote, vzbudila mojo pozornost. Leona Pikadorja takrat ni bilo v njegovem apartmanu; šel je namreč v trafiko po tobak za pipo in me je pustil sanega za nekaj trenutkov. Leon in jaz sva dobra prijatelja, in če bi on potem, ko se je vrnil iz nakupovanja pogledal s svojim povečevalnim steklom v moje nožgane, bi videl, da ven za njegovo skrito skrivnost. Toda; tega ni storil, ker sva pač prijatelja in se je zanesel nane. Moj podvig ni bil časten, toda v tistem dnevniku so zapisane takšne stvari, ki jih ne morem zanolčati kar tako.

Ne bom takoj našteval. Počasi se daleč pride. Ta izrek spoštujejo tudi netliški urbanisti in vedovodargji, pa se ga ne bi jaz!

Šef tihotapstva: Blago z inozemstva

(Nadaljevanje
prihodnjoč)

ON...

Vlak je drvel, kot drvi vsak dan, pusto, nemo, malouarno. Zunaj je deževalo, bilo je temno in mračilo se je. Potniki so topo strmeli predse, eni so kartali in kdaj pa kdaj vzkliknili. Šlo je za denar! Vse je bilo kot vedno, vedno isti obrazi, prepadeni, pusti in naveličani vsega. Tudi vožnje! Enakomerno tiktakanje koles, enakomerno dihanje...

Vstopil je mlad fant, umazan in premočen. Kosi obleke so viseli z njega in krpe so bile vnes. V rokah je držal nekaj, zanj najbolj svetega, zanj največja vrednost. Torba! Poguljena in umazana od rok. Ničvredna za navadnega človeka, za človeka z normalnim življenjem. Torba, kot vsaka. Njemu je bila vse. Gledal jo je in tiho govoril: "Kupite jo! Niman za karto; dam poceni!" Ljudje so se snejali. Ni mu bilo do sneha! V očeh se mu je zaiskrila solza in se, kakor da jo je strah, skrila v kot očesa: "Kupite, TORBO!" Ponoven krohot, ki para srce. V očeh so rasle solze, kakor hudournik po dežju, raste in raste, se izlije, razlije po polju.

Stal je, stal kot ukopan. Ni se ganil. Torbo je stiskal vedno močnejše in vedno bolj se je tresel. Solze je težko zatajiti. Snejali so se! Kdo bo kupil torbo, poguljeno, umazano, ničvredno...? Zanj je bila vse.. zanj je bila sveta kot za otroke prezgođaj umrla mati.

Zgodilo se je nekaj, kar se ~~je~~ lahko zgodi potrtemu, razžaljenemu človeku. Zagrabil je torbo, odprl okno, zakričal.. roke so ostale prezne, umazane. Zajokal je, zatulil kot volk.

Ljudje so se snejali, ljudje umazani, brezsrčni... ničvredni...

J. V.

ČRNI MEJNIKI

Spet krije zemljo nova kal,
pomlad hiti v deželo,
kako bi bolje kmetoval,
ves čas ne je skrbelo.

Ni mi slušat ptičji pev
z bljižnega grniča;
le dvigan bič svoj, jad in gnev
na uboga ta voliča. In vendar;
vzkliknil sem v boju partizan!
Tu moja kri zdaj lije,
da prišel veliki bi dan,
ki zemlji lice vnije!
Rešen bo naš knečki stan
in duša nu velika;
ko bo jenjal krakat črni vran
s poslednjega mejnika ...

R.R.

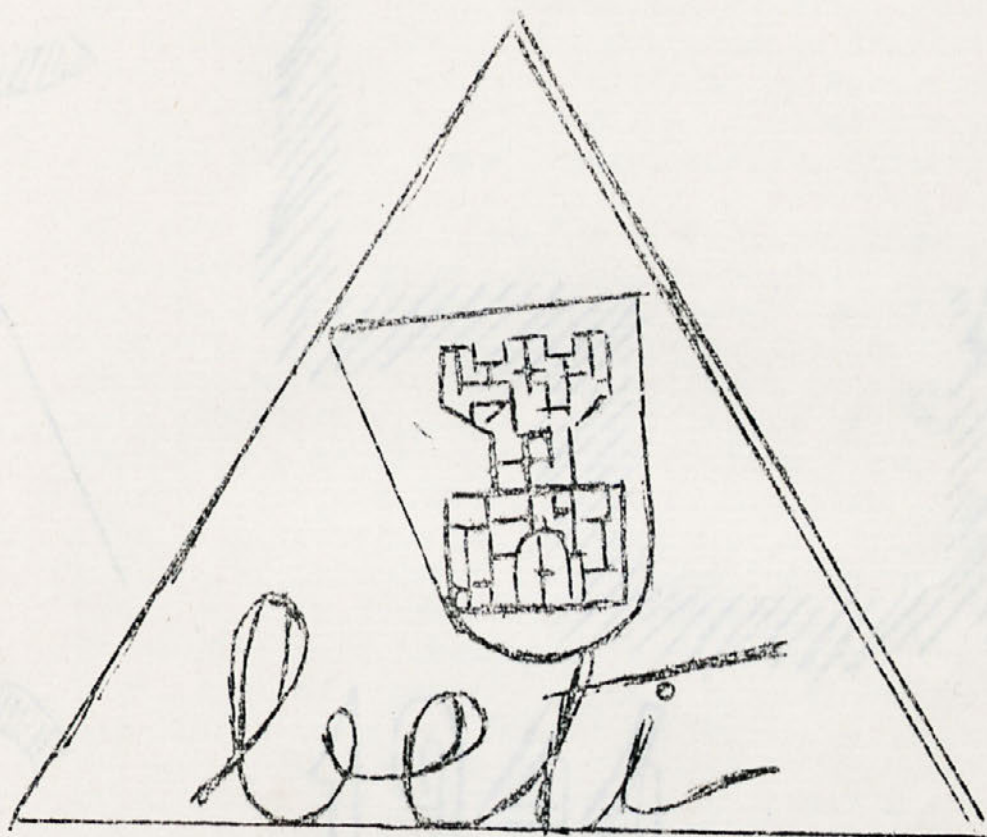
Uredniku "ČAS HITI", bralec lista

Kdo bi pač tu obstal;
sredi široke te poti?
Še malo naprej boš veslal!
Zdaj pa zdaj novi val
drevi ti naproti!

R.R.

NE POZABITE NA KVALITETNE
IZDELKE

TOVARNE

BELOKRANJSKE TRIKOTAŽNE
INDUSTRIJE

METLIKA